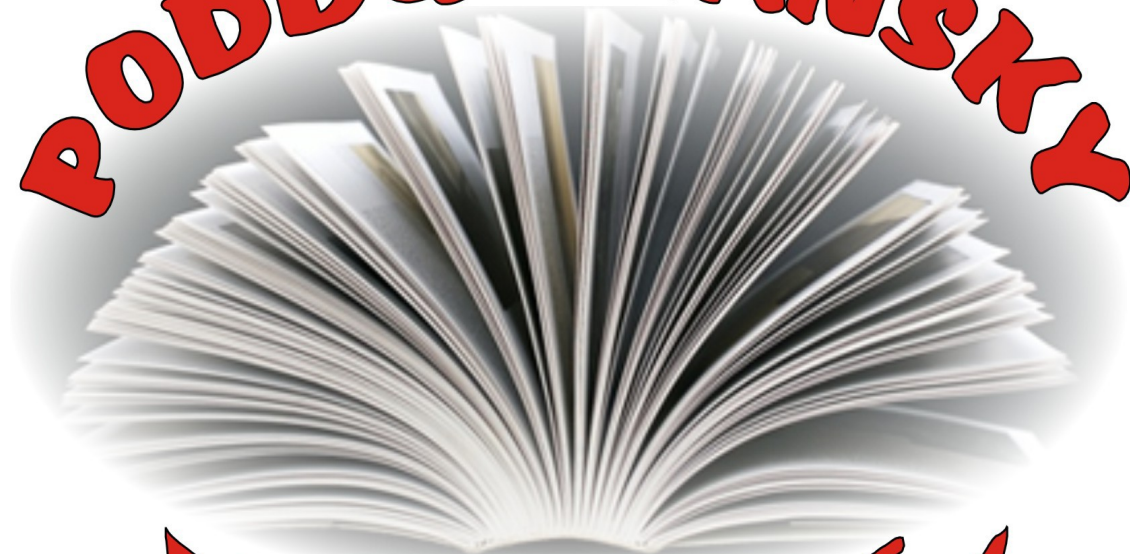

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 11 číslo 1

2020

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Aj tretí ročník súťaže Kniha roka PSK bol pre Poddukliansku knižnicu úspešný	8
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	9
Regionálne osobnosti – Ivan Humeník	12
Police plné kníh	15
Viete, že...?	17
Rozprávkové knižnice z rôznych kútov sveta	18
Výrazy, ktoré prekliť tisíročia	19
Zo sveta kníh	20
Logická hra	21
Vyfarbi si záložky	22

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

10.1.2020 PREČO SI TAKÁ AKO JA? - beseda o knihe M. Ďuríčkovej o dvojčikách,

prváčkach Danke a Janke, ktoré sú navlas rovnaké, oči majú celkom hnedé a veselé, plavé vlasy, ostrihané na ofinu, nosy trochu vyhrnuté a sú veľmi všetečné. Mama ich rozozná vždy, otec niekedy a brat Miško málokedy, milujú rozprávky a hocikedy sa do nich vyberú a tak vznikajú veselé i poučné príbehy. Táto kniha patrí k ozajstným slovenským „bestsellerom“. Rok čo rok na nej odrastajú takmer všetci prví samostatní čitatelia.

16.1.2020 Rozprávky zo zbierky **TROJRUŽA** patria k tým literárnym skvostom, ktoré

prečítajú aj malí začínajúci čitatelia, vďaka veľkému typu písma na jeden dúšok. Kniha prináša čarovné rozprávky Pavla Dobšinského. Deti tu nájdu rozprávky O Veternom kráľovi, O troch grošoch, Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas, ale najmä nezabudnuteľnú rozprávku Trojruža, v ktorej krásna dievčina pobozká medveďa a tým ho oslobodí zo zakliatia. Dobšinského rozprávky, z ktorých viaceré možno považovať za naozaj strašidelné horory, sú obľúbeným čítaním nielen pre deti, ale zaujmú aj dospelého čitateľa. Dobro však v nich zvíťazí nad zlom, ktoré je aj potrestané.

17.1.2020 MAŤKO A KUBKO - slovenský detský „bestseller“ – o dvoch valachoch, čo na salaši ovce pásli a pritom aj búrku napásli, s medveďom sa skamarátili, učili kukučku kukať a vílu ovečky dojiť – nepochybne patrí k najvydávanejším a najpredávanejším rozprávkovým knihám a získal niekoľko ocenení.

Knihu napísala Marianna Grznárová. Príbehy, v ktorých Maťko a Kubko figurujú, oslovia malých i veľkých. Každá jedna príhoda, ktorá sa v knihe nachádza, je jednoduchá, milá, netuctová a svojím spôsobom i zábavná. Svoje vedomosti o knihách Trojruža a Maťko a

Kubko si tretiaci ZŠ v meste Svidník vyskúšali aj netradičnou, ale zábavnou formou a to formou kvízu.

30.1.2020 Zlatý dukát – komunitné stretnutie pri knihe s obyvateľmi zariadenia Atrium.

11.2.2020 AKO SA DRUHÁCI SKAMARÁTILI S ROZPRÁVKAMI O PSÍČKOVI A MAČIČKE. Obľúbené rozprávky o psíčkovi a mačičke, ako spolu gazdovali v malom domčeku pod lesom, ako si v ňom spolu nažívali a chceli robiť všetko tak, ako robia veľkí ľudia a ešte o všelijakých iných veciach pre deti, napísal a nakreslil Josef Čapek. Tieto

rozprávky patria k starej dobrej, rokmi overenej klasike, na ktorú by sme nemali zabúdať a pripomínať stále ďalšej a ďalšej generácii, pretože v každej kapitole hlavní štvornohí hrdinovia nielen zažijú nejaké to dobrodružstvo, niečo vyparatia, ale nájde sa tam aj pár výchovných ponaučení.

14. februára v **Deň sv. Valentína** v knižnici prekvapenia v podobe rôzne mini prezenty vyrobené deň je zároveň aj medzinárodným

sme pre svojich čitateľov pripravili „Knižného rande naslepo“ ale aj pracovníčkami knižnice. Tento dňom darovania kníh.

Národný týždeň manželstva 10.2.-16.2.2020

Národný týždeň manželstva je medzinárodná kampaň, ktorá sa koná na podporu manželstva. Kampaň vznikla v roku 1997 v Spojenom kráľovstve. Organizovali ju manželia Richard Kane a Maria Kane, ktorí chceli poukázať na význam manželstva v živote. Prvýkrát sa táto kampaň na Slovensku uskutočnila v roku 2011. Do kampane sú zapojené rôzne cirkvi, politici, médiá, mestá a obce. Vo forme rôznych zliav sú zapojené kvetinárstva, reštaurácie, kaviarne, kultúrne inštitúcie. Organizujú sa prednášky, manželské poradne. Do tejto kampane sa tohto roku zapojila aj Podduklianska knižnica v dňoch **10.2.-16.2.2020** podujatiami:

DVAJA - výstavka kníh s témou manželstva, lásky, partnerstva

VO DVOJICI JE ŽIVOT KRAJŠÍ - skutočné príbehy z manželského spolužitia pre obyvateľov Senior domu Svida

ACH, TÁ LÁSKA MANŽELSKÁ - povzbudzujúce príbehy z manželského života pre návštevníkov denného stacionára a obyvateľov zariadenia Atrium

Počas celého týždňa 13 manželských párov využilo predĺženie členského zdarma

21.2.2020 Pri príležitosti **Medzinárodného dňa materinského jazyka** sme 21. februára 2020 pripravili pre študentov Gymnázia DH vo Svidníku prezentáciu, v ktorej sme im pripomenuli vznik a históriu nášho materinského jazyka. Tento deň za celosvetovo známy

vyhlásila výročná 30. Generálna konferencia Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru (UNESCO) v novembri 1999. Po prvý raz sa 21. február ako Medzinárodný deň materinského jazyka oslavoval v roku 2000. Cieľom tohto dňa je aj pripomenutie si, poznávanie a precvičovanie materinského jazyka po celom svete a pomáha nám pripomínať si krásu a dôležitosť vlastného jazyka a spolu s ním aj jeho kultúrnych črt. Tento deň na Slovensku je vhodnou príležitosťou pripomenúť si, že zásluhou svätých Cyrila a Metoda, Antona Bernoláka,

Ľudovíta Štúra a ďalších má slovenský jazyk kodifikovanú podobu a denne ho používame ako štátny jazyk. Materinský jazyk je jedinečný, pretože každému človeku sa ním od narodenia vtláča pečať zaisťujúca osobitné videnie vecí. To v ňom zostáva zakódované natrvalo a nezmení sa ani po tom, ako sa naučí ďalšie cudzie jazyky. Ním sa oboznamuje s inými pohľadmi na svet, s iným videním problémov, s inými prístupmi k ich riešeniu.

25.2.2020 a 27.2.2020 sa v Podduklianskej knižnici vo Svidníku uskutočnilo **Pasovanie prvákov za čitateľov knižnice**. Pasovania sa zúčastnili žiaci ZŠ, Ul. 8. mája a žiaci ZŠ, Ul. Karpatska. Hlavným cieľom tohto podujatia bolo hrovou a netradičnou formou vzbudiť

u detí, ktoré sa už skamarátili s abecedou a poznajú skoro všetky písmenka, záujem o knihy, aby si tak vytvorili pozitívny vzťah k čítaniu. Deti sa oboznámili so základnými pravidlami vypožičiavania kníh, ako sa majú správať v knižnici, a hlavne ako sa majú správať ku knihám, že ich nemajú ničiť, trhať, čarbať do nich a že ich musia do knižnice načas vrátiť, aby si ich mohli aj ďalšie deti požičať. Tety knihovníčky ich oboznámili aj s tým, aké knihy sa v knižnici,

konkrétne, na detskom oddelení nachádzajú a ako sa v nich majú orientovať aby si našli tu správnu knihu pre seba. Po slávnostnom zložení čitateľského sľubu ich Kráľovná kníh každého pasovala za čitateľa knižnice. Pri pasovaní každé dieťa dostalo kráľovskú korunu s nápisom Už som čitateľ. Novopasovaní čitateľa dostali ešte rozvrh hodín, prezreli si knižnicu, a domov už odchádzali aj s prvými vypožičanými knihami. Veríme, že aj takouto formou podujatia umožníme deťom vytvoriť si pekný vzťah ku knihám a že ich uprednostnia pred hrami na počítači, tabletami, sociálnymi sieťami... Ved' nie nadarmo sa hovorí: „Kniha najlepší priateľ človeka.“

V spolupráci s Miestnou organizáciou Rusínskej obrody sa v Podduklianskej knižnici uskutočnili tri podujatia, a to:

25.2.2020 RUSÍNI A PRAVOSLÁVNA CIRKEV - prednáška vo forme elektronickej prezentácie kňaza Mgr. Ing. Dušana Skonca.

26.2.2020 MOJA CESTA ETNOLÓGA – podujatie venované promovanému etnológovi a folkloristovi Ivanovi Čižmárovi, ktorý patrí k výrazným a významným osobnostiam nášho regiónu v oblasti folklóru, etnografie, národopisu, zberateľskej činnosti piesní a zvykov nielen vo svidníckom regióne, ale aj na celom Slovensku, kde žijú Rusíni. Vo svojej

prednáške Ivan Čižmár najprv oboznámil prítomných so svojou zberateľskou a publikačnou činnosťou a v prednáške o histórii Rusínov sa dotkol tém, ako napr.: sťahovanie Slovanov, Bieli Chorváti, príchod sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu, kňaz Laborec, strážca hraníc Veľkej Moravy, mílniky vývoja rusínskej kultúry a iné. Spestrením podujatia bola výstava publikácií a špeciálnych dokumentov (DVD), ktoré sa nachádzajú v regionálnom knižničnom fonde

Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Zaujímavou a cennou bola výstava fotografií z archívu Ivana Čižmára, ktorá prítomných zaujala svojou autenticitou, dobovosťou i kvalitou. Podujatie zorganizovala Miestna organizácia Rusínskej obrody vo Svidníku v spolupráci s Podduklianskou knižnicou vo Svidníku.

27.2.2020 RUSKO, ZÁPAD A MY - prednáška prof. PhDr. Jozefa Šipka, PhD. z Prešovskej univerzity v Prešove, odbor slovanské jazyky a literatúry. Podujatie bolo doplnené vystúpením folklórnej skupiny Svidnícki heligonkári.

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC 2.3.-8.3.2020

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

Slovenská
asociácia
knižníc

Podduklianska
knižnica

Podujatia k TSK v Podduklianskej knižnici vo Svidníku

2.3.2020

KNIŽNÉ SOCHY - tvorba postavičiek z kníh. Staré knihy nepatria do koša, vdýchame im nový život, skrátka umenie písaného slova dobre ladí aj s inými druhmi ľudskej tvorivosti. celý deň (PK)
ROZPRÁVKOVÉ ZÁLOŽKY - ak rád čítaš, vyrob si svoju obľúbenú záložku v tvorivej dielni. 9.00 hod. (PK)

3.3.2020

ROZPRÁVOČKY A BÁSNIČKY PRE ŠKÔLKÁRSKE DETIČKY - čítanie rozprávok a básničiek deťom MŠ. 10.00 hod. (MŠ Ul. 8. mája)

4.3.2020

MALÍ TVORCOVIA DETSKEJ KNIHY - tvorivá dielňa, zhotovovanie leporela. 9.00 hod. (PK)

5.3.2020

SILA MODLITBY - komunitné stretnutie zamerané na modlitbu. 10.00 hod. (ATRIUM)
JARNÝ DETOX - prednáška o detoxikácii s Mgr. Editou Podanou. 14.00 hod. (PK)

6.3.2020

LÁSKA A RODINA ROBIA ŽIVOT NÁDHERNÝM - tematická beseda pre deti Detského domova vo Svidníku. 14.30 hod. (DeD)

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH
KNIŽNÍC

V Týždni slovenských knižníc bude bezplatný zápis nových čitateľov a odpustenie poplatkov z omeškania

2.3.2020

KNIŽNÉ SOCHY - tvorba postavičiek z kníh. Staré knihy nepatria do koša, vdýchli sme im nový život, skrátka umenie písaného slova dobre ladí aj s inými druhmi ľudskej tvorivosti

ROZPRÁVKOVÉ ZÁLOŽKY- kto rád číta, vyrobil si svoju obľúbenú záložku v tvorivej dielni v knižnici

3.3.2020

ROZPRÁVOČKY A BÁSNIČKY PRE ŠKOLKÁRSKE DETIČKY- čítanie rozprávok a básničiek deťom MŠ, Ul. 8. mája

4.3.2020

MALÍ TVORCOVIA DETSKEJ KNIHY – v tvorivej dielni deti z Detského domova vyrobili leporelo, ktoré pozostávalo z výjavov z rôznych známych a obľúbených rozprávkových kníh

5.3.2020

SILA MODLITBY - komunitné stretnutie zamerané na modlitbu pre klientov zariadenia Atrium

JARNÝ DETOX - Dlho očakávaná jar sa pomaly blíži. Kabáty postupne zatvoríme do skríň, poupratujeme naše príbytky a ku slovu sa dostane aj „upratovanie“ nášho tela. Na prednáške o jarnom detoxe, ktorá sa uskutočnila v Podduklianskej knižnici **5. marca 2020** v poobedňajších hodinách, sme sa od prednášajúcej Mgr. Edity Podanej dozvedeli veľa zaujímavých a poučných vecí o našom tele, o tom ako sa máme oň starať, čo je to vlastne detox. Dozvedeli sme sa napr., že ľudský organizmus nečaká na žiadny jarný detox, pretože má vlastný detoxikačný systém, ktorý sám eliminuje toxické látky a splodiny metabolismu 24 hodín denne, 365 dní v roku, že ľudské telo má proti toxínom veľké množstvo obranných mechanizmov okrem kože tiež obličky, pečeň, pľúca a čreva, a že tieto telesné systémy nečakajú na to, či si dáme nejaké bylinky, ale neustále odstraňujú všetky „toxické“ látky. Dozvedeli sme sa aj, že drastické detoxikačné diéty na ovocí a

zelenine môžu byť pre ľudský organizmus z hľadiska detoxikácie naopak kontraproduktívne, pretože naše prirodzené detoxikačné systémy (predovšetkým pečeň) potrebujú pre svoju činnosť aminokyseliny z bielkovín, vďaka ktorým sa zbavíme "toxínov" z organizmu, že by sme si mali uvedomiť, že strata tuku nerovná sa strate hmotnosti, a že náš organizmus, ktorý je denne vystavený toxickým látkam, potrebuje kvalitnú a vyváženú výživu každý deň.

6.3.2020

LÁSKA A RODINA ROBIA ŽIVOT NÁDHERNÝM - tematická beseda pre deti Detského domova vo Svidníku

V TSK sa uskutočnilo 7 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 165 návštevníkov. Prihlásilo sa 17 nových čitateľov, členské bolo predĺžené 85 čitateľom, 57 čitateľom boli odpustené upomienky v sume 61,94 €.

Text a foto Nadežda Mičáková

Aj tretí ročník súťaže Kniha roka PSK bol pre Poddukliansku knižnicu úspešný

V Krajskej knižnici P.O. Hviezdoslava (ďalej KK P.O. Hviezdoslava) v Prešove **2.3.2020** v rámci zahájenia Týždňa slovenských knižníc boli vyhlásené výsledky súťaže **Kniha roka PSK 2019**, ktorú vyhlásil Prešovský samosprávny kraj a KK P.O. Hviezdoslava v Prešove spolu so 7 verejnými knižnicami Prešovského kraja. Do tejto súťaže sa už tretíkrát zapojila aj Podduklianska knižnica a to nominovaním štyroch kníh, ktoré vyšli v roku 2019. V kategórii Beletria boli nominované knihy: Július Paňko: Zárezy kamenistého poľa; Miroslav Majerník: Zrada rytiera Andreasa, v kategórii Odborná literatúra knihy: Kamil Beňko, Nadežda Mičáková a Emília Kudlová: „Ľudu verný som bol...“ – 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča – zborník zo sympózia; Jozef Varchol: Kalendarna ta simejna obrjadovist' ukrajinciv Slovaččyny (Výročné a rodinné obrady Ukrajincov Slovenska). Teší nás, že knihy, ktoré nominovala Podduklianska knižnica, sa umiestnili na popredných miestach. V kategórii Beletria **prvé miesto** získala kniha **Júliusa Paňka Zárezy kamenistého poľa**, ktorá získala 291 hlasov. Kniha hovorí o živote pod Duklou s dôrazom na rodinu a spoločnosť. Autor si bol cenu osobne prevziať v KK kniha

obradu

obradu v Prešove. Štvrté miesto v tej istej kategórii získala kniha Miroslava Majerníka Záhada rytiera Andreasa. V kategórii Odborná literatúra druhé miesto získala kniha, ktorej zostavovateľmi sú Kamil Beňko, Nadežda Mičáková a Emília Kudlová: „Ľudu verný som bol...“ – 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča (342 hlasov) a na siedmom mieste sa umiestnila kniha Jozefa Varchola Kalendarna ta simejna obrjadovist' ukrajinciv Slovaččyny (Výročné a rodinné obrady Ukrajincov Slovenska). Celkovo bolo do súťaže za celý Prešovský kraj nominovaných 21 titulov beletrie a 31 titulov odbornej literatúry. Súťažným knihám svoj hlas odovzdalo 3 276 hlasujúcich. Blahoželáme víťazom súťaže a všetkým autorom, ktorí boli do tejto súťaže nominovaní a prajeme im do budúcnosti veľa tvorivých síl a nech nás potešia ďalšou svojou tvorbou. Hlasujúcim, ktorí dali svoj hlas nominovaným knihám, ďakujeme. Veríme, že nielen víťazné, ale aj všetky ostatné knihy si nájdu svojich verných čitateľov nielen v marci mesiaci knihy ale aj po celý rok. Nominované knihy tejto súťaže budú prezentované na putovnej výstave v siedmich regionálnych knižniciach Prešovského samosprávneho kraja vrátane Podduklianskej knižnice.

Nadežda Mičáková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

FOTOGRAFIE

Regionálne fotografie

Aj v tomto čísle sa „pristavíme“ prostredníctvom regionálnych fotografií pri ďalších vzácných objektoch, teda budovách, ktoré boli a sú spojené s dejinami a životom obyvateľov malebného mestečka Svidník.

Na dnešnej Centrálnej ulici vo Svidníku, prechádzajúc sa po jeho pešej zóne, v priestoroch terajšieho, nového, rímskokatolíckeho kostola, stál tesne po druhej svetovej vojne nádherný murovaný **Rímskokatolícky kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho**, ktorý si svojpomocne vybudovali rímskokatolícki veriaci vo Svidníku, pri výstavbe im pomáhali aj

veriaci z iných náboženských konfesíí a ostatní obyvatelia Svidníka. Počas existencie kostolíka navštevovali ho tisícky veriacich. Mnohí z nás možno nepoznajú históriu tohto kostola. Kostol bol postavený v 40-tych rokoch 20. storočia. Jeho architektom bol **Juraj Byrtus**, tiež nazývaný aj ako svedomitý architekt z Michaloviec, ktorý vlastne ani nebol architektom. Pochádzal zo Sliezska. Narodil sa v obci Mosty u Jablunkova (dnes Česko) 7.1.1897. Tu sa vyučil za murára, v r. 1928 zložil majstrovské

skúšky z oblasti stavebníctva a vstúpil do Spoločenstva smiešaných remesiel, mal aj kvalifikáciu tesára. Neustále sa vzdelával a začal podnikáť v stavebníctve. Jeho prvým pôsobiskom na Slovensku bola Banská Bystrica, po krátkom čase odišiel do Michaloviec, kde sa natrvalo usadil. Ako stavebný podnikateľ, projektant a staviteľ v jednej osobe, projektoval a podľa vlastných projektov i realizoval svoje stavby. Taktiež staval podľa

plánov iných architektov. Pôsobil na východnom Slovensku v regiónoch Zemplína a Šariša, ale jeho aktivity siahajú až na Podkarpatskú Rus. Staval sakrálne stavby, kostoly a chrámy pre rímskokatolícku, gréckokatolícku ale aj evanjelickú reformovanú cirkev. Je autorom asi 15 stavieb, ktoré postavil v medzivojnovom a povojnovom období, konkrétne v 30. a 40 rokoch 20. storočia. Juraj Byrtus projektoval aj výstavbu Rímskokatolíckeho kostola sv. Cyrila a Metoda v Giraltovciach. Zomrel 9.1.1962 v Michalovciach, kde je aj pochovaný. Vyobrazenie jeho tváre sa nezachovalo.

Rímskokatolícky kostol vo Svidníku, ktorý projektoval Juraj Byrtus, bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku, avšak začiatkom 90. rokov 20. stor. ho asanovali. Hmotovo-priestorové riešenie, tvaroslovie a vnútorná organizácia priestoru bola totožná s ostatnými Byrtusovými kostolmi. Je užitočné povedať, že v kostole dlhé roky pôsobil rímskokatolícky kňaz **Jozef Šoffa** (narodil sa v r. 1914 v Myslave, dnes mestská časť Košíc, zomrel 15.4.1992 v rodnej obci), ktorý pôsobil v Rímskokatolíckej farnosti Duplín od roku 1951 až do 17.1.1992, a Svidník bol jeho filiálkou. Kňaz bol veľmi obľúbený medzi svidníckymi veriacimi i veriacimi z iných náboženských konfesíí, ale aj medzi obyvateľmi mesta Svidník. Kostol po asanácii nahradili novostavbou. Nový kostol nesie rovnaký názov ako predošlý, asanovaný, základný kameň jeho

výstavby bol posvätený 11.6.1994. Kostol bol postavený v r. 1996 a posvätený 2.6.1996 arcibiskupom košickej arcidiecézy Mons. Alojzom Tkáčom. Za správcu novej Rímskokatolíckej farnosti vo Svidníku bol po prvýkrát v histórii mesta Svidník ustanovený dňom 1.6.1990 kňaz **Mgr. Peter Gombita**, dnes svojou charitatívnou činnosťou pre ľudí v krajnej núdzi a bez domova (je riaditeľom sociálneho zariadenia OÁZA - Nádej pre nový život) známy nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Na jeho podnet prichádzajú v marci 1991 do Svidníka rehoľné sestry – františkánky. V máji 1992 bola vo Svidníku otvorená novopostavená rímskokatolícka farská budova. Na fotografii pôvodného kostolíka je oproti zobrazená ďalšia významná budova mesta Svidník, a to Gymnázium duklianskych hrdinov vo Svidníku, v ktorej získali a získavajú stredoškolské vzdelanie stovky mladých ľudí nielen zo Svidníka, ale aj z celého okresu Svidník, aby po získaní štúdia na tejto škole v štúdiu pokračovali na vysokých školách, a aby získané vedomosti uplatnili v rozličných profesiách, a tak prispeli k rozvoju nielen nášho okresu, Slovenska, ale uplatnili sa aj v zahraničí. Gymnázium v roku 2018 oslávilo 70 rokov svojej činnosti. Aká je história tejto budovy? Výstavbu budovy schválil Referát pre školstvo v Bratislave v r. 1931, jej slávnostné otvorenie sa uskutočnilo 12.9.1932, vyučovalo sa však v prenajatých priestoroch v budove Gréckokatolíckej ľudovej školy vo Vyšnom Svidníku. Výstavba budovy sa začala v r. 1943, do užívania bola odovzdaná v r. 1947. Deň 14. september 1948 je považovaný za dátum zriadenia Štátneho ruského gymnázia vo Svidníku. Niektoré

triedy gymnázia spočiatku slúžili ako internát. Gymnázium menilo svoj názov. V r. 1949, na počesť 5. výročia KDO, bolo premenované na Ruské gymnázium pamiatky Dukelských hrdinov vo Svidníku, v šk. r. 1953/54 sa opäť mení názov školy na Jedenástročnú strednú školu vo Svidníku, od roku 1960 do roku 1970 zmena názvu školy na Strednú všeobecnovzdelávaciu školu, a v šk. roku 1970/1971 sa názov školy zmenil na Gymnázium duklianskych hrdinov vo Svidníku, ktorý je dodnes.

Je potrebné opäť skonštatovať, že fotografie, a osobitne regionálne, sú určitou vizuálnou výpoveďou o živote regiónu, o jeho premenách, o jeho obyvateľoch. Zároveň podnecujú mnohých k spomienkam, úvahám, inšpiráciám a víziám do budúcnosti. Ak uverejňovaním regionálnych fotografií z knižničného regionálneho fondu Podduklianskej knižnice vo Svidníku aspoň trochu prispievame, resp. prispejeme k uvedeným podnetom, sme veľmi radi, a rovnako nás poteší, ak navštívite našu knižnicu a príslušné regionálne dokumenty si preštudujete, alebo si v nich len zalistujete, ale určite získate mnoho informácií a vedomostí o našom prekrásnom meste, okrese a regióne. Všetci ste v knižnici vítaní.

Emília Kudlová

Pokračovanie v ďalšom čísle

Použitá literatúra

Gymnázium duklianskych hrdinov Svidník – 70 rokov/ zostavovateľ: kolektív pedagogických zamestnancov GDH Svidník.- 1. vyd.- Svidník : Gymnázium duklianskych hrdinov, 2018.

Halajová, Anna: Svidník rímskokatolícka farnosť 1990-1999/zostavila Anna Halajová.- 1. vyd.- Svidník : Rímskokatolícky farský úrad Svidník, [1999].- [19 s.]

Hric, Alojz: Zostane v pamäti blízkych/ -ic.- In: Dukla.- Roč. III, č. 16 (1993), s. 2.

Juraj Byrtus [online]. 2020. [online] [cit.2020-03-19]. Dostupné na internete: https://sk.wikipedia.org/wiki/Juraj_Byrtus

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ivan Humeník

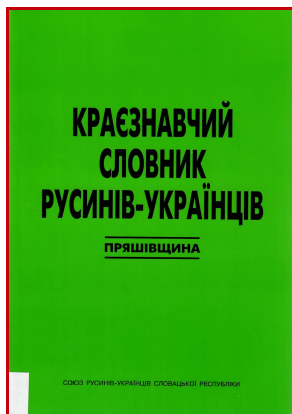
publicista, kultúrno-osvetový činiteľ a diplomat

V roku 2019 oslávil Podduklianský knihovník : časopis Podduklianskej knižnice vo Svidníku 10 rokov od svojho vzniku. V ňom od roku 2011 má oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry stálu rubriku **Regionálne osobnosti**. V tejto rubrike bolo na stránkach spomínaného časopisu za 10 rokov uverejnených 36 profilov regionálnych osobností z okresu Svidník a okresu Stropkov, ktoré činnosťou a výsledkami svojej práce v rozličných oblastiach spoločenského života preslávili nielen náš okres, náš región, Slovensko, ale mnohí z nich zanechali výraznú pečať aj za hranicami našej vlasti. V tomto čísle nášho časopisu predstavujeme ďalšiu významnú regionálnu osobnosť, ktorou je **Ivan Humeník**, publicista, kultúrno-osvetový činiteľ a diplomat, ktorý je rodákom z okresu Svidník. Viaceré detaily z jeho života a činnosti sú použité z vynikajúcej monografie **Svedok** z okresu Svidník. Viaceré detaily z jeho života a činnosti sú použité z vynikajúcej monografie **Svedok** autorom je pedagóg a historik Michal Škurla, rodák z obce Ladomirová, ale aj z iných dostupných prameňov, ktoré sú uvedené v použitej literatúre. Monografia bola vydaná z iniciatívy manželky Ivana Humeníka Anny s rodinou, vyšla v Prešove vo Vydavateľstve antropologických výskumov v roku 2010.

Ivan Humeník sa narodil 3.1.1926 vo Vyšnom Orlíku, okres Svidník. Prvým učiteľom, ktorý ho naučil čítať a písať, bol učiteľ Ján Pribula, otec Mirona Pribulu, prvého povojnového lekára vo Svidníku a okolí. Keďže Ivan Humeník pochádzal zo šiestich detí, ťažko bolo rodičom takú početnú rodinu užiť, preto ako 8-ročný odchádza dokončiť 3. a 4. ročník ľudovej školy na Podkarpatskú Rus, do dedinky Turja Poľana, v okrese Perečyn, kde pôsobil ako učiteľ jeho bratranec Ivan Mikula. Po ukončení ľudovej školy v r. 1936 pokračuje v štúdiu na Štátnom podkarpatskom reálnom gymnáziu v Užhorode. Pri gymnáziu študenti pracovali v rôznych záujmových krúžkoch, medzi nimi vynikal balalajkový krúžok, v ktorom aktívne pracoval aj Ivan Humeník. Bolo to vtedy veľmi ťažké obdobie, keď nad Európou sa schyľovalo k druhej svetovej vojne. Ivan Humeník odchádza do Perečyna a pokračuje v štúdiu na tamojšom Ukrajinskom gymnáziu. Riaditeľom na uvedenom gymnáziu bol známy jazykovedec Ivan Paňkevych, ktorý, citujem: *..“mal veľký vplyv na národnostnú orientáciu svojich študentov, ktorí pochopili spoločný pôvod a korene zakarpatských Rusínov s obyvateľstvom zo severnej strany Karpát“* (Škurla, 2010,s.33-34).

Po okupácii Karpatskej Ukrajiny horthyovským Maďarskom Ivan Humeník sa opäť vracia do Užhorodu. V štúdiu pokračuje na Maďarskom kráľovskom gymnázium s ruským (národným) vyučovacím jazykom. Štúdium nedokončil, lebo jeho mecenas Ivan Mikula náhle zomrel, a preto sa vracia do rodnej obce k rodičom. Vojná zanechala v podduklianskom kraji po sebe spúšť. Ostali tu spálené a zničené domy, vdovy a siroty, zamínované polia, lesy a lúky, chlad, hlad a choroby. Toto všetko ešte viac upevňovalo vôľové a charakterové vlastnosti mladého Ivana, mobilizovalo jeho sily na získanie vzdelania, preto sa rozhodol

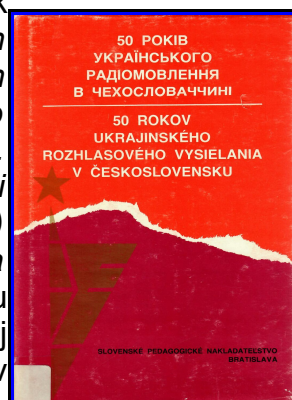

dokončiť stredoškolské štúdium v Prešove na Štátnom ruskom gymnázium, kde národnostná orientácia bola ruská („ruskaja“) a výchova gréckokatolícka. Po úspešnom ukončení gymnázia v roku 1945 a absolvovaní viacerých školení z rozhodnutia Okresného národného výboru vo Svidníku Ivan Humeník sa stáva prednostom Obvodného úradu v Krajnej Poľane a neskôr v Ladomirovej pre obce Krajné Čierne, Vagrinec, Hunkovce a Korejovce (1947-1949). Úlohou tohto úradu bolo, citujem: „oživovať poľnohospodársku výrobu, rozdeľovať materiálnu výpomoc z Čiech a z humanitárnej medzinárodnej organizácia UNRRA, zabezpečovať pre obyvateľstvo aspoň základnú zdravotnú starostlivosť, exhumovať padlých sovietskych a československých vojakov a prevážať ich do Svidníka

a na Dukliansky priesmyk, odmínovať polia a lesy a pod. Súbežne s tým bolo treba budovať školy a zabezpečovať kultúrny život obyvateľstva“.

(Škurla, 2010, s. 35-36). V Ladomirovej Ivan Humeník veľmi aktívne pôsobil najmä v oblasti kultúry, založil Miestnu organizáciu Zväzu mládeže Karpát (Sojuz molodeži Karpat). Organizuje balalajkový orchester a hudobno-spevácky súbor, kde využíva svoj hudobný talent zdedený po rodičoch. Z iniciatívy MO Zväzu mládeže Karpát v obci bolo vybudované volejbalové a futbalové ihrisko, založilo sa ochotnícke divadlo, hudobný, volejbalový, pinpongový a šachový krúžok a ďalšie. Členovia uvedenej organizácie aktívne pomáhali pri výstavbe padlým československým vojakom na Duklianskom priesmyku, pri obnove obce, pri výstavbe celoštátnej Trate mládeže. Z publikácie Svedok

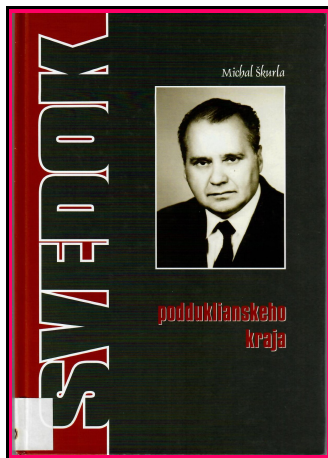
podduklianskeho kraja (s. 38) ďalej citujeme: „V zložitom povojnovom období bol Ivan Humeník veľmi aktívnou osobnosťou. Bol poslancom Okresného národného výboru vo Svidníku, delegátom I. celoštátneho zjazdu Národných výborov v Kroměříži. Bol aj účastníkom II. Svetového festivalu demokratickej mládeže v Budapešti a Zlučovacieho zjazdu Československého svazu mládeže (ČSM) v Prahe v r. 1949, na ktorom bol zvolený za náhradného člena pléna ÚV ČSM a SÚV SZM v Bratislave.“ Vyštudoval Vysokú školu politických a hospodárskych vied v Prahe a Právnickú fakultu Karlovej univerzity v Prahe, ktorú úspešne ukončil s titulom doktora práv (JUDr., r. 1967). V rokoch 1953-1954 bol predsedom Okresného

národného výboru v Stropkove V r. 1959 bol zvolený za prvého tajomníka Ústredného výboru Kultúrneho zväzu ukrajinských pracujúcich (ÚV KZUP), v tejto funkcii pracoval do r. 1964. Pod jeho vedením zväz vykonával záslužnú prácu medzi rusínsko-ukrajinským obyvateľstvom východného Slovenska. Okrem zakladania rôznych krúžkov orgány KZUP pod jeho vedením sa zameriavali predovšetkým na rozvoj ľudovej umeleckej tvorivosti (L'UT), na zachovávanie ľudových národných tradícií a na osvojenie si spisovného ukrajinského jazyka prostredníctvom čitateľských besied a konferencií. Organizovali sa akademie pri príležitosti výročí významných spoločenských a kultúrnych udalostí, vznikali krúžky L'UT, hlavne hudobno-spevácke a tanečné. Opäť citujem: „V tom období pracovalo v regióne okolo 150 kolektívov L'UT rôzneho žánru, ktoré sa zúčastňovali na festivaloch L'UT, obvodových slávnostiach L'UT a najlepšie z nich sa predstavovali na

každoročných slávnostiach piesní a tancov vo Svidníku. Zvlášť treba spomenúť jeho iniciatívu pri vzniku Festivalu kultúry a športu v Medzilaborciach a pri vzniku amatérskeho folklórneho súboru Karpaťanin v Prešove“ (Škurla, 2010, s. 53-54,56).

V r.1966-1973 pôsobil ako generálny konzul ČSSR v kanadskom Montreali, v r. 1974-1977

pracoval vo Východoslovenskom krajskom národnom výbore v Košiciach, a v r. 1977-1987 pôsobil ako zástupca riaditeľa Československého rozhlasu, Ukrajinské štúdio, v Prešove. Túto činnosť vykonával plných 10 rokov až do odchodu do dôchodku v r. 1987. Je potrebné uviesť, že Ivan Humeník bol členom Krajského zväzu Slovenského zväzu novinárov, a od r. 1954 bol členom Zväzu československých novinárov. Aj počas redaktorovania v rozhlase vždy zdokonaľoval rozhlasové programové vysielanie pre potreby podduklianskeho regiónu. Pre rozhlasové vysielanie zbieral rôzne informácie zo života obcí podduklianskeho regiónu, aby mohli byť uverejňované v rozhlasových reláciách. Ako

novinár a publicista napísal a uverejnil mnoho článkov, statí, esejí v slovenských, českých, ukrajinských a kanadských periodikách a rozhlasových komentárov, ktoré sa týkali otázok kultúrneho a spoločenského života Rusínov - Ukrajincov. Bol jedným z organizátorov Podduklianskej hromady, ktorá vznikla v r. 1994.

Michal Škurla vo svojej monografii venovanej životu a tvorbe I. Humeníka, na s. 111, uvádza také životné vyznanie Ivana Humeníka, citujem: „*Od mojej mladosti mi ležal na srdci osud môjho chudobného rodu na východnom Slovensku. Okrem 9-ročného obdobia v diplomatických službách žil som v tomto kraji a zo všetkých síl som mu pomáhal.*“ Životné krédo Ivana Humeníka „**Niet smrti tam, kde bol život vyplnený prácou, láskou a obetavosťou!**“, bolo v plnej miere naplnené. Ivan Humeník zomrel 17.10.2007 v Prešove, kde je aj pochovaný.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Humeník, Ivan: Moji čtyry zustriči iz ukrajins'kym radiomovlennjam=Moje štyri stretnutia s ukrajinským rozhlasovým vysielaním /Ivan Humeník.- In: Pjätdesjat rokov Ukrajins'koho radiomovlennja v Česhoslovaččyni=Päťdesiat rokov ukrajinského rozhlasového vysielania v Československu.- 1 vyd.- Bratislava : Prešov : Slovenské pedagogické vydavateľstvo v Bratislave, odbor ukrajinskej literatúry v Prešove, 1984, s. 111-112.

Krajeznavčyj slovnyk rusyniv – ukrajinciv : Prjaševščyna=Vlastivedný slovník Rusínov – Ukrajincov : Prešovsko. - Prešov : Zväz Rusínov – Ukrajincov Slovenskej republiky, 1999.- 496 s.- ISBN 80-85137-15-1

Kriško, Ján: Vyšný Orlík /Ján Kriško.- 1. vyd.- Svidník : Tlačiareň svidnícka, [2009].- 144 s.- ISBN 978-80-89392-00-1

Radostnye izveščeniya iz Bardejvskago okruga.- In: Prjaševščyna : orhan Ukrajins'koji narodnoji rady Prjaševščyny.- Roč. IV, č. 12 (25.3.1948), s. 6.

Škurla, Michal: Svedok podduklianskeho kraja : Ivan Humeník – diplomat, publicista, kultúrny činiteľ (03.01.1926-17.10.2007) / Michal Škurla. - 1. vyd.- Prešov : Centrum antropolitických výskumov, 2010.- 222 s.- ISBN 978-80-89450-01-5

Police plné kníh

Knižné novinky

Publikácie uverejnené v tomto časopise boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

HEVIER, Daniel : Svet čaká na deti. Inspiratívne príbehy detí pre budúcnosť. - Bratislava : Postoj media 2019. - 63 s.

Daniel Hevier napísal unikátnu publikáciu o detských hrdinoch a vzoroch našich dní. Sú to detské osobnosti, ktoré môžu inšpirovať čitateľov k tomu, aby objavili svoje schopnosti, aby zúročili svoj talent, aby prežívali radostné a aktívne detstvo. Autor do tejto knihy pozval pozoruhodné deti, ktoré vedia, čím a kým chcú byť. A nielen to: ony už NIEKÝM sú. Napriek svojmu mladému veku dosiahli pozoruhodné výsledky a úspechy. Malí čitatelia sa nimi môžu inšpirovať, môžu ich nasledovať alebo aj ísť vlastnou cestou. A keď deti, ktoré potrebuje dnešná doba, bude viacero, môžete nabudúce byť aj vy v pokračovaní tejto knihy pod názvom Svet ešte stále čaká na deti.

MONEY-COUTTS, Sophia : Tretí do partie. - Bratislava : Ikar, 2019. - 333 s.

Novinárka Polly Spencerová nehľadá pána pravého. Je vraj so svojim životom spokojná. Práve dovŕšila tridsať rokov, je slobodná. Trčí v redakcii časopisu Posh!, píše o čerstvo narodených kráľovských potomkoch a šanca, že si nájde garde na svadbu svojej najlepšej priateľky, sa rovná nule. S príchodom nového roka si však Polly vstúpi do svedomia. Rozhodne sa, že počas najbližších 365 dní si bude poctivo holiť nohy, piť menej vína a dá sa dokopy. Vtedy dostane za úlohu napísať článok o neslávne známom aristokratovi Jasperovi, ktorý sa podľa bulváru nevenuje žiadnej zásluhnej činnosti, iba tackaniu sa z baru do baru a lámaniu ženských srdiec. Bezpochyby to nie je „ten pravý“, lenže dá sa veriť zlomyselným fámam? A čo to garde? Svadba je za dverami a sama sa tam ukázať nemôže...

$$\left(\frac{a+2}{a-2} + \frac{2}{a} - \frac{a}{2-a+4}\right) \cdot \left(2 - \frac{a+4}{a+2}\right)$$

**OLEJÁR, Marián : Zbierka vzorcov z matematiky.
- Bratislava : SnowMouse Publishing, 2019. - 208 s.**

$$= \frac{2(a+1)}{(a-2)(a+2)} + \frac{a+4}{a^2-4} - \frac{a+4}{(a+2)(a-2)}$$

$$\frac{2(a+1)}{(a-2)(a+2)} - \frac{a+4}{(a+2)(a-2)}$$

$$= \frac{2(a+1) - (a+4)}{(a-2)(a+2)} = \frac{2a+2-a-4}{(a-2)(a+2)} = \frac{a-2}{(a-2)(a+2)}$$

$$= \frac{1}{a+2}$$

$$= \frac{6(a+1)}{a^2-4} \cdot \frac{a-2}{(a+1)} = \frac{6}{(a+2)(a-2)} \cdot (a-2) = \frac{6}{a+2}$$

$$= \frac{6}{a+2}$$

Zbierka vzorcov z matematiky obsahuje na 200 stranách textu skoro všetky témy a vzorce učiva základnej a strednej školy a prvého ročníka vysokých škôl. Je rozdelená podľa jednotlivých tém a hľadanie určitého termínu alebo vzorca uľahčuje register na konci knihy. V texte sú uvedené stovky tabuliek, náčrtov, grafov a obrázkov. Je určená žiakom, študentom, učiteľom ale aj inžinierom, technikom a všetkým, ktorí prichádzajú s matematikou do styku.

WOHLLEBEN, Peter : Vieš, kde bývajú zvieratká? Malá objaviteľská výprava po lúkach a lesoch. - Bratislava : Tatran, 2019. - 125 s.

Vieš, že kozy sú múdre? Ktoré zvieratká žijú v kadi na dažďovú vodu? Prečo má srňa na chrbte škvrnky? Peter Wohlleben ťa zavedie k zvieratkám v tvojej blízkosti: v lese, v záhrade, pri vode a u teba doma. Budeš pri tom, keď sa rodia diviачíky alebo liahnu malé komáre, keď zvieratká jedia, bránia sa a niekedy aj ochorejú. Dozvieš sa veľa pútavého o mnohých živočíchoch – od drobných strapiiek po mocné vlky. Vydaj sa s nami na cestu do tajomného sveta zvierat!

Nadežda Mičáková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **remitenda** /lat./ nepredané noviny, časopisy, knihy a pod. vrátené vydavateľovi
- ◆ **reportáž** /franc./ novinársky článok alebo súhrn článkov písaných živo, pútavo o zaujímavých udalostiach
- ◆ **reprint** /angl./ nové vydanie publikácie, obsahom i vzhľadom zodpovedajúce prvému alebo ktorémukol'vek predchádzajúcemu vydaniu, zhotovené z tých istých foriem alebo fotomechanickým postupom
- ◆ **resumé** /franc./ sekundárny dokument, stručne vyjadrujúci základné myšlienky a závery odborného textu, obyčajne pripojovaný na záver primárneho dokumentu; krátky obsah
- ◆ **rešerš** /franc./ výťah, prehľad, súhrn (údajov, poznatkov získaných z literatúry) o určitom jave, predmete, téme
- ◆ **revízia** /lat./ preskúmanie činnosti určitého podniku alebo jeho daktorých útvarov
- ◆ **revokácia** /lat./ odkaz na iné miesto v knihe
- ◆ **revue** /franc./ periodická alebo neperiodická publikácia vyššej obsahovej úrovne, poskytujúca prehľad o stave a súčasnom dianí v určitej oblasti umenia alebo vedy
- ◆ **román** /franc./ rozsiahlejšie epické dielo písané prózou – zriedkavejšie vo veršoch

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Rozprávkové knižnice z rôznych kútov sveta

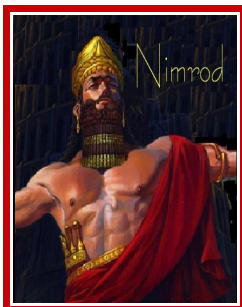

Zdroj: <https://sk.pinterest.com/pin/43487952621936030/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonali tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

NIMROD

Nimrod – **syn Kúšov a vnuk Chámov**. Bol „bohaterky lovec pred Hospodinom“ a vládol nad ohromnými územiami v Mezopotámii. Patril k temnému veku medzi Noem a Abrahámom, o ktorom biblia nehovorí skoro nič. Možno bol prvý muž, ktorý nosil korunu. Sv. Augustin a Dante z neho urobili obra. **Jeho meno sa stalo synonymom pre lovcov.**

NYMFY

Nymfy – **vodné, lesné a horské bohyne, resp. polobohyne, podobné našim vílam a rusalkám, stelesňujúce prírodné sily**. Pochádzali z rozličných rodičov, často neznámych. V hierarchii bohov zaujímali nižšie postavenie, často neboli ani nesmrteľné. Takmer bez výnimky boli veľmi krásne, žili bezstarostne a zamestnávali sa najmä spevom, tancom a zábavou. K ľuďom boli priateľské, mladí muži, ktorí vynikali krásou, urobili však dakedy lepšie, keď sa im vyhli. Poznáme dosť prípadov, že ich vo svojej túžbe po láske priviedli do nešťastia alebo záhuby.

OBETNÝ BARÁNOK

Obetný baránok- **kto musí trpieť za druhých, na koho sa zvaluje cudzia vina.**

Zdroj: <https://promusement.live/2016/07/18/nimrod-lucifer-and-the-antichrist/comment-page-1/>

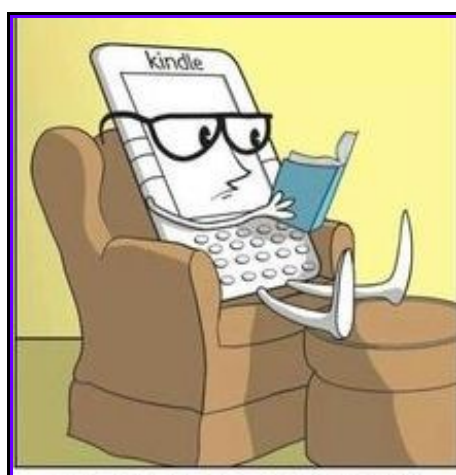
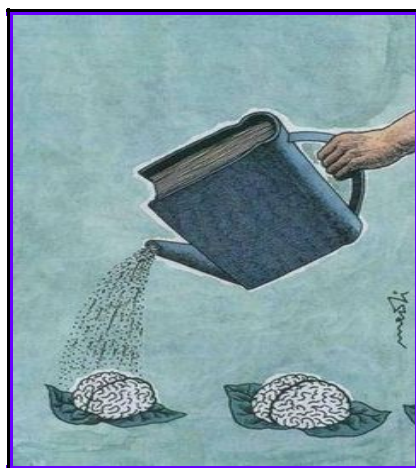
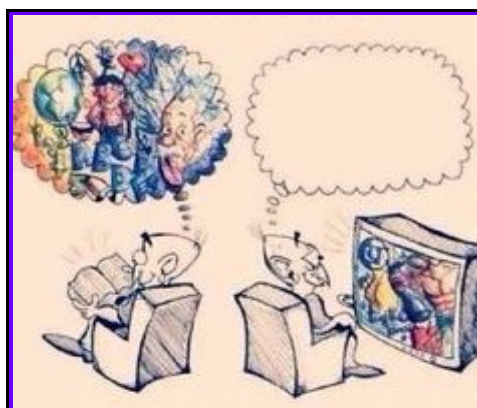
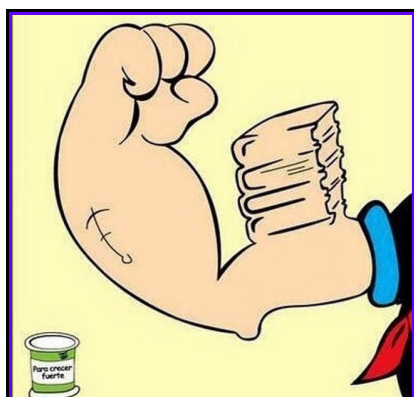
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Nimfa>

Použitá literatúra:

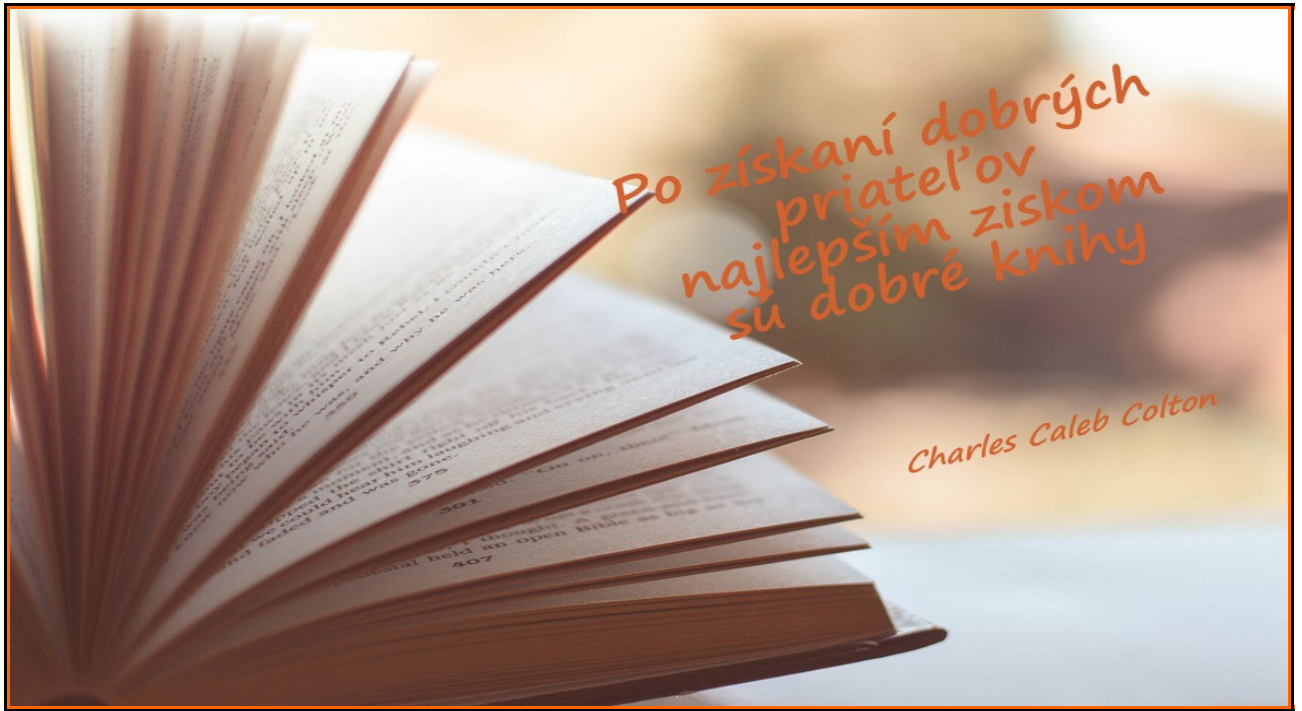
Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Zo sveta kníh

Zdroj: <https://lepsiden.sk/vtipy-o-knihach-kreslene/>
<https://sk.pinterest.com/pin/320951910945484020/>

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

1				8			4	3
		4			9			1
2				4				
		1	3					4
7		2	9					
		6	4					8
6				7				
		5			1			2
8				5			9	7

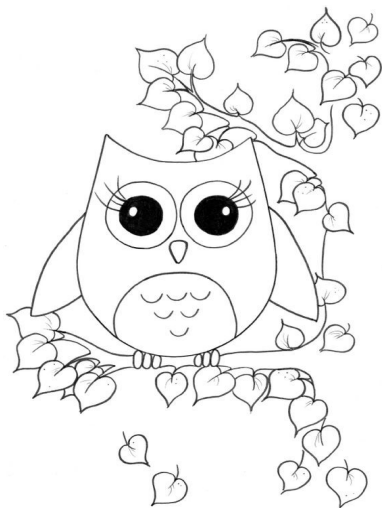
1	4	3	7		2			6
								3
		9		3		2		1
8			5		1			7
		1		7		9		
3			8		6			2
9		4		6		8		
6								
2			4		5	3	6	9

Vyfarbi si záložky

Poddukľianska knižnica

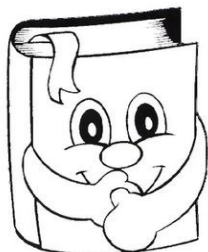

KNIHY

TVOJA CESTA
K MÚDROSTI

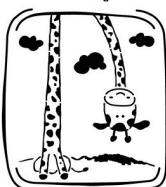

Poddukľianska knižnica

Čítanie

je

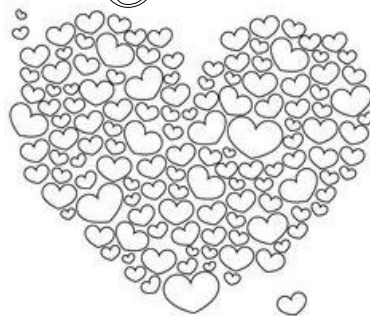
zábavné

Poddukľianska knižnica

JA

KNIHY

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Priputníková, Nadežda Mičáková**